

روش تحقیق

مؤلف:

دکتر مهدیه اسلامی

(استادیار گروه فقه و حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان)

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان

۱۳۹۷

سرشناسه	: اسلامی، مجید، ۱۳۵۷-
عنوان و نام پدید آور	: روش تحقیق / مولفین مجید اسلامی،
مشخصات نشر	: کرمان: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ص:، مصور (رنگی)
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
مادداشت	: کتابخانه ص: ۱۳۱-۱۳۰.
موضوع	: منطق -- روش شناسی
موضوع	: Research - Methodology
شماره افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرمان
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ ۱۴۴۷ الف ۹ / ۵۵ / ۱۸۰ (Q)
رده بندی دوایی	: ۰۰۱/۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۵۱۱۳۷
شابک	: ۹۷۸ ۹۶۴ ۱۰-۵۲۷۹-۱
	ISBN : 978-964-10-5279-1

چاپ این اثر به استناد مفاد بند ده ماده یک صورتجلسه شماره ۹۷/۹ مورخ ۱۳۹۷/۸/۳۰ صورت گرفته است. انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان، به انجام رسیده است.

عنوان:	روش تحقیق
تألیف:	دکتر مهیاسلامی
ویراستار ادبی:	مجید غلامحسین پور
طراح جلد:	نسرین شهاب پور
حروف نگاری و صفحه آرایی:	مریم کمالی
ناشر:	انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان
سال و نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۷
ناظر چاپ:	فاطمه معین الدینی
شمارگان:	۲۰۰۰ نسخه
کد:	۹۷/۲
بها:	۲۱۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۵۲۷۹-۱

(حق چاپ برای ناشر محفوظ است)

نشانی: کرمان - بلوار ولی عصر - دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان - ساختمان اداری ۴ انتشارات
تلفن و نمابر انتشارات: ۳۱۳۲۱۷۶۵
کد پستی: ۷۶۴۵۱۳۱۱۶۷

به نام خدایی که توفیق از اوست

دل زنده را نور تحقیق از اوست

مرکز انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمان می‌کوشد - به ضرورت معرفی توانمندی‌های علمی موجود در مجموعه و شناساندن روند خجسته‌ی تولید فکر و نظریه- پژوهش‌های علمی، تألیفات و ترجمه‌های گران سنگ اعضای هیأت علمی خود و دیگر پژوهشگران و اندیشمندان را به زیور طبع بیاورد. و به جهاد علمی مطرح در سطح کشور به ویژه مجامع هم پیوند با آموزش عالی، یاری رساند، سرعت بخشد. اهتمام به پذیرش آثار قلمی نویسندگان و مترجمان دانشگاهی و پذیرش مسئولیت آماده سازی، چاپ و انتشار هر اثر، آفرینندگان آثار را از پی‌گیری‌های ممتد و دراز دامنه در مسیر از راحه، بی‌نیاز نموده، زمینه‌های مناسبی برای ترغیب روز افزون اعضای هیأت علمی به ارائه‌ی آثار نوین کاربردی و اثر گذار در موضوعات گوناگون فراهم آورده است.

علاوه بر آن مرکز در صدد است تا با تکیه بر تشریک مساعی عموم مسئولان، امکانات و تجهیزات خود را متناسب با چشم انداز توسعه‌ی واحد، توسعه داده و به وجه شایسته تقویت نماید؛ اما در عین حال استمرار موفقیت این مرکز، بر سر پر و الواف بیکران الهی و حسن توجه و حمایت پدیدآورندگان آثار ارزشمند علمی، ناممکن می‌نماید.

از این رو فروتنانه از پروردگار متعال مدد طلبیده و بر عزم خود در ادامه‌ی مسیری که برگزیده‌ایم، پای می‌فشاریم. تا چه در نظر آید.

انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

واحد کرمان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵	پیشگفتار

فصل اول: کلیات تحقیق

۱۷	تحقیق چیست؟
۱۷	چند نکته درباره تحقیق
۱۸	تحقیق یا پژوهش دانشگاهی چیست؟
۱۸	پرسش علمی، چه پرسشی است؟
۱۹	هدف اولیه پژوهش علمی، عبارت است از:
۱۹	هدف از آموزش روش تحقیق علمی
۱۹	پیشنیازهای تحقیق علمی
۲۰	فرآیند تحقیق علمی
۲۰	فرایند تحقیق

فصل دوم: تحقیق، چگونه آغاز میشود؟

۲۱	انتخاب موضوع
۲۲	بهبود مدلهای موجود
۲۲	معیارهای یک عنوان خوب برای تحقیق
۲۲	تازگی و پرهیز از دوباره کاری
۲۳	قابلیت اجرا
۲۳	تناسب با زمان
۲۳	با صرفه بودن
۲۳	چند پیشنهاد برای یافتن موضوع مناسب تحقیق

۲۴	هدف‌های انجام پژوهش علمی
۲۴	راه‌های تعیین موضوع در روش اول
۲۴	مزایا و معایب تعیین موضوع پروژه به روش اول
۲۵	نحوه تعیین موضوع در روش دوم
۲۵	مزایا و معایب تعیین موضوع پروژه به روش دوم
۲۵	نکته‌هایی که در نوشتن عنوان باید رعایت گردد
۲۵	جستجو و مرور منابع (LITERATURE REVIEW)

فصل سوم: دسترسی به منابع علمی

۲۷	فرآیند مرور منابع تحقیق
۲۷	منظور از منابع یا محتوای جستجو
۲۸	ناشر
۲۸	بانک اطلاعاتی یا پایگاه داده‌های علمی
۲۸	پیدا کردن منابع
۲۸	مجلات پژوهشی (SCHOLARLY JOURNALS)
۲۸	پایان نامه‌ها (THESIS)
۲۹	کتاب (BOOKS)
۲۹	مستندات دولتی (GOVERNMENT REPORTS)
۲۹	مراجعه به اسناد برای استخراج سوابق
۲۹	بانک‌های اطلاعاتی داخلی
۲۹	مگ ایران (MAGIRAN)
۳۰	پایگاه اطلاعات علمی (SCIENTIFIC INFORMATION DATABASE (SID)
۳۱	پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران
۳۲	(سیویلیکا) CIVILICA
۳۳	موتورهای جستجو
۳۴	ترفندهای گوگل
۳۵	جستجوی مقالات از طریق GOOGLE SCHOLAR
۳۵	نتیجه حاصل از یک جستجوی نمونه
۳۵	مزایای استفاده از GOOGLE SCHOLAR
۳۶	نشانی شماری از بانک‌های الکترونیکی مقالات خارجی

۳۶	IEEE
۳۷	ADVANCED SEARCH
۴۱	SEARCH LIMITATION
۴۷	بانک‌های اطلاعاتی علمی خارجی
۴۷	ISI (INSTITUTE FOR SCIENTIFIC INFORMATION) مؤسسه اطلاعات علمی
۴۸	WEB OF SCIENCE (WOS)
۴۹	نحوه شناسایی مجلات معتبر:
۵۰	THOMSON REUTERS
۵۰	WOS COVERAGE
۵۱	ضریب تأثیر (IMPACT FACTOR)
۵۱	ضریب تأثیر، درجه تبر یا IMPACT FACTOR چیست؟
۵۴	چگونگی دریافت مقالات از ISI
۵۴	راه حل‌های قابل پیشنهاد برای استفاده از رورس دائلود رایگان مقالات:
۵۴	بانک اطلاعاتی SCOPUS چیست؟
۵۵	اسکوپوس SCOPUS
۵۶	پایگاه استنادی علوم جهان اسلام
۵۶	ISLAMIC WORLD SCIENCE CITATION CENTER (ISC)
۵۷	فهرست مجلات ISC
۵۷	تقسیم‌بندی مجلات علمی داخلی
۵۷	مقالات علمی-پژوهشی
۵۷	مقالات علمی ترویجی
۶۱	بست منبع رایگان برای دائلود کتاب
۶۳	جستجوی مقالات از طریق GOOGLE BOOKS
۶۴	نتیجه حاصل از یک جستجوی نمونه در GOOGLE BOOKS
۶۴	آشنایی با فضای تبادل کد ایجاد شده توسط کمپانی MATHWORKS
۶۴	فواید استفاده از این سایت
۶۵	دو شگرد برای دسترسی به متن مقالات
۶۵	طراحی جستجو
۶۶	جمع‌آوری منابع مفید

یادداشت برداری ۶۶

فصل چهارم: نحوه نوشتن پروپوزال

پروپوزال چیست؟	۶۷
هدف از نوشتن پروپوزال	۶۷
برسش‌های اولیه یک پروپوزال	۶۸
مراحل نگارش پروپوزال	۶۸
عنوان تحقیق	۶۸
عنوان:	۶۹
بیان مسأله	۶۹
بیان مسأله تحقیق	۷۰
اهمیت و ضرورت موضوع پژوهش	۷۰
پیشینه تحقیق	۷۰
اهداف نوشتن پیشینه تحقیق:	۷۰
برخی کارکردهای مهم مرور ادبیات پژوهش	۷۱
مرور ادبیات و سوابق مرتبط (همپیوند)	۷۱
جنبه جدید بودن و نوآوری در تحقیق	۷۱
اهداف مشخص تحقیق	۷۲
فرضیات تحقیق	۷۲
سؤالات تحقیق	۷۲
روش تحقیق	۷۳
توصیف روش	۷۴
نتایج تحقیقات مقدماتی	۷۴
برنامه زمان‌بندی	۷۴
فهرست منابع و ضمایم	۷۴
نگارش پروپوزال	۷۴
پروپوزال	۷۵
اطلاعات مربوط به پایان‌نامه:	۷۵
ارکان تیم تحقیقاتی	۷۸
دانشجو	۷۸

مشکلاتی که دانشجو با آن روبه‌رو می‌شود.....	۷۹
نقش استاد راهنما.....	۷۹
نقش استاد مشاور.....	۸۱

فصل پنجم: اصول مقاله نویسی

مقالات علمی.....	۸۳
ملاک‌های محتوایی مقاله.....	۸۴
معیارهای محتوایی پژوهش علمی.....	۸۴
اجزای مقاله.....	۸۵
موضوع یا حوا: مقاله:.....	۸۶
نام مؤلف یا مؤلفان و سازمان وابسته.....	۸۶
چکیده (ABSTRACT).....	۸۷
اشتباه‌های متداول در نگارش چکیده.....	۸۷
واژگان کلیدی (KEYWORD).....	۸۸
مقدمه (INTRODUCTION).....	۸۸
بخش‌های مختلف مقدمه.....	۸۸
مواد و روش‌ها.....	۸۹
نتایج.....	۸۹
بحث.....	۹۰
نتیجه‌گیری.....	۹۰
تقدیر و تشکر.....	۹۱
مراجع.....	۹۱
ضمیمه.....	۹۲
اصول کلی آیین نگارش.....	۹۲
مراحل ارسال مقاله.....	۹۳
تفاوت اصلی مقالات ژورنال و کنفرانس.....	۹۴
مراحل ارسال مقاله به ژورنال.....	۹۴
COVER LETTER چیست ؟.....	۹۶
دلایل اصلی رد مقالات ارسالی به ژورنال‌ها.....	۹۷
اهداف پژوهشگران از ارسال مقاله به کنفرانس‌ها.....	۹۸

۹۸.....	مراحل چاپ مقاله در کنفرانس
۹۹.....	نکات مهم در انتخاب کنفرانس
۹۹.....	خدمات جانبی کنفرانس
۱۰۰.....	نحوه ارائه مقالات در کنفرانس‌ها
۱۰۰.....	اصطلاحات کلیدی مرتبط با کنفرانس‌های خارجی
۱۰۱.....	چطور کنفرانس خارجی مورد نظرم را پیدا کنیم؟
۱۰۲.....	عضویت در سایت های اعلان کنفرانس (CONFERENCE ALERT)
۱۰۲.....	صفحه‌ی ورود به سایت EDAS
۱۰۳.....	نحوه‌ی اطلاع از کنفرانس‌های داخلی مورد نظرم را پیدا کنیم؟

فصل ششم نرم افزار ENDNOTE

۱۰۵.....	ENDNOTE راهنمای استفاده از نرم افزار
۱۰۵.....	ENDNOTE چیست؟
۱۰۶.....	قابلیت‌های نرم افزار ENDNOTE
۱۰۶.....	LIBRARY چیست؟
۱۰۷.....	مراحل کلی کار در ENDNOTE
۱۰۸.....	ابزارها و امکانات لازم برای استفاده از نرم افزار ENDNOTE
۱۰۸.....	چگونگی استفاده از نرم افزار ENDNOTE
۱۰۹.....	ایجاد یک LIBRARY جدید در ENDNOTE
۱۱۰.....	وارد کردن کردن REFERENCES در LIBRARY
۱۱۱.....	آوردن منابع (REFERENCES) به LIBRARY
۱۱۳.....	وارد کردن اطلاعات مرتبط با نام نویسندگان
۱۱۴.....	حرکت در جزء‌های مختلف در هنگام وارد کردن اطلاعات یک رفرنس
۱۱۶.....	ذخیره رفرنس‌ها
۱۱۷.....	ویرایش یک REFERENCE
۱۱۹.....	جستجو در پایگاه‌های ONLINE
۱۲۰.....	وارد نمودن رفرنس‌ها در WORD
۱۲۱.....	تغییر REFERENCING STYLE

۱۲۲.....	WORD به REFERENCES آوردن
۱۲۷.....	فهرست منابع فارسی:
۱۲۸.....	فهرست منابع انگلیسی:

www.ketab.ir

پیشگفتار مؤلفین

تحقیق، یعنی تلاش برای شناخت مسایل ناشناخته و کشف حقایق، جزء جدایی ناشدنی پیشرفت علم، به شمار می‌رود و بدون آن تولید و توسعه‌ی علم، امکان پذیر نبوده و نیست. تاکنون اندیشمندان جهان، تعریف واحدی از تحقیق ارائه نکرده‌اند و هر کس از منظر خاصی به آن نگریسته و از مفاهیمی متفاوت برای تعریف آن، استفاده کرده است. به‌طور کلی می‌توان گفت که تحقیق، فرایندی است علمی، دقیق، هدفمند، آگاهانه و آکادمیک که برای شناسایی یک واقعیت یا کشف یک پدیده و یا رسیدن به یک نظریه، صورت می‌پذیرد. نویسنده‌ی کتاب از بدو ورود به دانشگاه و آغاز تدریس و تحقیق -غدغه‌ی آموزش اصول تحقیق و آشنا ساختن دانشجویان با مراحل مختلف آن را، داشته است. از این رو مطالب این کتاب را پس از سالها تحقیق و هدایت پروژه‌های دانشجویان تحصیلات تکمیلی بر اساس تجارب کتاب شده به رشته‌ی تحریر درآورده، و راهکارهای انجام تحقیق را به صورت کاملاً علمی با ذکر جزئیات برای دانشجویان و محققین در رشته‌های مختلف تحصیلی در علوم تجربی و نظری و همچنین برای علاقه‌مندان به تحقیق، ارائه کرده است.

مباحث این کتاب چند نیمسال است که توسط نویسنده، تحت عنوان روش تحقیق برای دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی کرمان تدریس می‌شود. اصلی‌ترین و ابتدایی‌ترین گام برای یک تحقیق علمی، آشنایی با اصول و جزئیات روش تحقیق و همچنین فرایند آن است. تصور بعضی از افراد آن است که تحقیق عبارت است از جمع‌آوری یک سری اطلاعات؛ در صورتی که فرایند تحقیق بسیار فراتر از آن است و علاوه بر جمع‌آوری اطلاعات باید به مقایسه‌ی این دستاوردها با نتایج تحقیقات دیگران در سطح جهان پرداخت و تجزیه و تحلیل دقیقی از آنها به دست داد. ازاین رو توانایی انجام تحقیق به نحو صحیح و آشنا شدن با اصول آن، از الزامات اساسی تحصیل در دانشگاه‌ها به شمار می‌رود.

امید است محققین و دانشجویان از مباحث مطرح شده در این کتاب بهره‌مند گردند و با به کار گرفتن راهکارهای ارائه شده در فصل‌های مختلف آن، قادر به درک صحیح مسئله‌ی تحقیقاتی

خود شوند و به این ترتیب به هدف، نزدیک گردند.

دکتر مهدیه اسلامی

www.ketab.ir